

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

นับตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 เป็นต้นมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมาก โดยได้กำหนดแนวนโยบายด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ไว้ในมาตรา 87 ซึ่งกล่าวว่ารัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดไว้ในหมวดที่ 14 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในมาตรา 283 ได้กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ เพื่อการแบ่งอำนาจหน้าที่และการจัดสรรรายได้ระหว่างราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาค กับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกันเอง และในมาตรา 287 กำหนดไว้ว่า ประชาชนในท้องถิ่นมีสิทธิมีส่วนร่วมในการบริหารกิจการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีวิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วมดังกล่าวไว้ด้วย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550 : 112-116) จากข้อบังคับตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่กำหนดให้มีกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจดังกล่าว จึงมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 117 ตอนที่พิเศษ 23 ง วันที่ 15 มีนาคม 2543)

โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 มาตรา 16 และมาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตนเอง และต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในสมัยนั้นจึงออกระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วย การจัดทำและประสานแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2546 และถูกปรับปรุงให้เป็นปัจจุบันด้วยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 โดยกำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา

ท้องถิ่น โดยมีผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกร่วมอยู่ด้วย ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาเสนอแนะแนวทางการพัฒนา และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนา โดยเฉพาะในกรณีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและจัดทำเป็น โครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย ส่วนคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด

แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบไปด้วยแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดยุทธศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนา จังหวัด อำเภอ และแผนชุมชน ส่วนแผนพัฒนาสามปี หมายถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปีซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปี ซึ่งต้องมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี โดยอาศัยการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่

จากการที่แผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงแผนเป็นประจำทุกปีเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองดอกลง เป็น อำเภอ ยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง จึงต้องดำเนินการจัดทำและปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีทุกปี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งจากการสังเกตของผู้ศึกษาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนตำบล หนองดอกลง พบว่าการจัดทำและปรับปรุงแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านมา ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยให้ความสำคัญมากนัก ผู้เข้าร่วมประชาคมหมู่บ้านมีน้อย ผู้ดำเนินการส่วนใหญ่จะเป็นผู้นำหมู่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านเพียงไม่กี่คน ทำให้ปัญหาและความต้องการของประชาชนในหมู่บ้านที่ถูกนำมาจัดทำแผนพัฒนาสามปีไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ก่อให้เกิดข้อถกเถียงของ

ประชาชนว่าบางโครงการที่อบต.ดำเนินการตามแผนพัฒนาสามปีที่ผ่านมานั้นไม่จำเป็นหรือไม่สำคัญเร่งด่วน ในขณะที่โครงการที่จำเป็นกลับไม่ได้รับงบประมาณดำเนินการ แสดงให้เห็นว่าแผนพัฒนาสามปีของอบต.ขาดการมีส่วนร่วมจากประชาชนในพื้นที่ซึ่งอาจส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม และการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่น ไม่ตรงกับความต้องการของประชาชน ตลอดจนไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 รวมถึงพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน

จากความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาสามปีและปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ และศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นสารสนเทศที่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ และองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องใน การส่งเสริม และสนับสนุนให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

คำถามในการศึกษา

1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์อยู่ในระดับใด
2. ประชาชนในตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่มีอาชีพและขนาดหมู่บ้านแตกต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดทำแผนพัฒนาสามปีแตกต่างกันหรือไม่
3. ประชาชนในตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ มีข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็นอย่างไรบ้าง

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ตามอาชีพและขนาดหมู่บ้าน

3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์

สมมติฐานการศึกษา

ประชาชนที่มีอาชีพและขนาดหมู่บ้านต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ แตกต่างกัน

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้มุ่งที่จะศึกษาในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยทำการกำหนดขอบเขตของการศึกษา ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ
- 1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์
- 1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ตัวแทนครัวเรือน ครัวเรือนละ 1 คน ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งกฎหมายกำหนดให้เป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 10 หมู่บ้าน รวมทั้งสิ้น 765 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาหากกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) จำนวน 263 คน และทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลาก

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ อาชีพและขนาดหมู่บ้าน

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น ตำบลหนองตอกเป็น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 4 ขั้นตอนของ Cohen and Unhoff (1980 ; อ้างถึงใน พงษ์ธร ธีชญุศิริ. 2552 : 50-51) ได้แก่

3.2.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making)

3.2.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (Implementation)

3.2.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (Benefits)

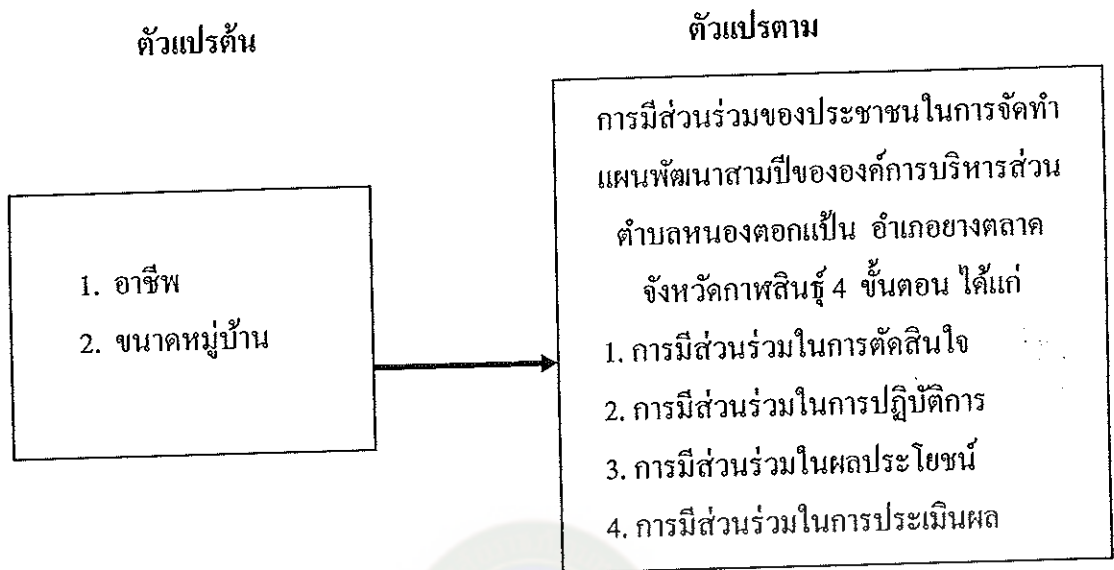
3.2.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

ตั้งแต่ 1 มิถุนายน 2554 – 30 มีนาคม 2555

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ผู้ศึกษาได้นำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของ Cohen and Unhoff (1980; อ้างถึงใน พงษ์ธร ธีชญุศิริ. 2552 : 50-51) เป็นเกณฑ์ในการศึกษา เนื่องจากแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกขั้นตอน ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการปฏิบัติการ และร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนานอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับประเมินผลโครงการ รวมถึงการเข้าไปได้รับอำนาจที่จะคิดทำมากขึ้น ไม่ว่าจะในเรื่องการเมือง หรืออำนาจในการตัดสินใจที่จะดำเนินการใด ๆ โดยต้องร่วมกันอย่างมีอิสรภาพเสมอภาค เท่าเทียมกัน และควรมีส่วนร่วมด้วยอย่างแท้จริง/เข้มแข็ง (Active) มิใช่ร่วมอย่างผิวเผินเฉื่อยชา (Passive) และต้องร่วมตั้งแต่ขั้นแรกของกระบวนการ จนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ (Entire development process) ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้แก่ การร่วมประชาสัมพันธ์การจัดทำแผนพัฒนาสามปี การมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการของชุมชน เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสามปี และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการที่เหมาะสมเพื่อนำมากำหนดในแผนพัฒนาสามปี

1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิบัติการ โครงการต่าง ๆ ของ อบต. ได้แก่ การมีส่วนร่วมปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการสนับสนุน หรือบริจาคทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินโครงการต่าง ๆ การมีส่วนร่วมในการ

บริหาร โครงการของ อบต. และการมีส่วนร่วมในการประสานงานขอความร่วมมือเพื่อดำเนินโครงการของอบต.

1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ หมายถึง การร่วมรับผลประโยชน์จากการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นสิ่งของหรือวัตถุ โดยผลประโยชน์นั้นอาจเกิดกับตัวบุคคล ครอบครัว ชุมชน หรือสังคม

1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปีของ อบต. ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี การมีส่วนร่วมในการคัดเลือกผู้แทนประชาคมท้องถิ่นเพื่อเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี และการรับทราบผลการประเมินผลแผนพัฒนาสามปี

2. ตัวแทนครัวเรือน หมายถึง ประชาชนที่เป็นตัวแทนของแต่ละครัวเรือน ที่มีอายุ 18 ปี บริบูรณ์ขึ้นไป ที่มีสิทธิในการเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

3. องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์กรปกครองที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง ซึ่งจัดตั้งตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 ในที่นี้คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกแป้น ตำบลหนองตอกแป้น อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์

4. แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาสามปี และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

5. แผนพัฒนาสามปี หมายถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี

6. แผนการดำเนินงาน หมายถึง แผนการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่แสดงถึงรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาและกิจกรรมที่ดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีงบประมาณนั้น

7. ขนาดหมู่บ้าน หมายถึง การแบ่งหมู่บ้านตามจำนวนประชากรทั้งหมดที่ได้จากทะเบียนราษฎร์ โดยมีเกณฑ์ในการแบ่งตามโครงการพัฒนาศักยภาพ ของหมู่บ้าน/ ชุมชน (S M L) คือ หมู่บ้านขนาดเล็ก (S) ได้แก่ หมู่บ้านที่มีจำนวนประชากรน้อยกว่า 500 คน หมู่บ้านขนาดกลาง (M) ได้แก่ หมู่บ้านที่มีจำนวนประชากรระหว่าง 500 คน – 1,000 คน และหมู่บ้านขนาดใหญ่ (L) ได้แก่ หมู่บ้านที่มีจำนวนประชากรมากกว่า 1,000 คน

ประโยชน์การศึกษา

เพื่อนำผลการศึกษามาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองตอกเป็น อำเภออย่างตลาดจังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY